

คู่มือ การปฏิบัติงาน ศึกษานิเทศก์ ปี 2567

นางรัตติยา วงศ์หิรัญตระกูล
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดาก เขต 1

คำนำ

การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานรายบุคคลของศึกษานิเทศก์ นางรัตติยา วงศ์หิรัญตระกูล ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ กลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นข้อมูลและสารสนเทศในการปฏิบัติงานรายบุคคล ของศึกษานิเทศก์ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการปฏิบัติงานและ คุณภาพการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑ ให้พัฒนาระบบการปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรม และใช้เป็นแนวทางหลักในการปฏิบัติราชการ ตามบทบาทหน้าที่ ของรายบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานรวมทั้ง เป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องในการศึกษาและสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางเพื่อการพัฒนา คุณภาพและมาตรฐานงานให้มีประสิทธิภาพ มีความครอบคลุม ถูกต้อง และชัดเจน คู่มือการปฏิบัติงานฉบับนี้ มีรายละเอียดของภารกิจ ขอบข่าย หน้าที่ กระบวนการ ขั้นตอน การปฏิบัติงาน ตามขอบข่ายภารกิจ หน้าที่ประจำ ที่ได้รับมอบหมายตามภารกิจงาน ตามจุดเน้นของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑ และนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งร่วมสนับสนุนการปฏิบัติงาน กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง จากการวิเคราะห์ บทบาท อำนาจ หน้าที่ ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้เกิดเป็นภาระงานของรายบุคคล ขอขอบคุณ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑ ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและ ประเมินผลการจัดการศึกษา และศึกษานิเทศก์ รวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่มีส่วนสำคัญและทำให้เกิดคู่มือปฏิบัติงานเล่มนี้ให้สมบูรณ์ สามารถนำไปปฏิบัติงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล

นางรัตติยา วงศ์หิรัญตระกูล

ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

สารบัญ	หน้า
เรื่อง	
สารบัญ	
ขอข่ายกลุ่มงานนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา	๔
การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่รายบุคคล	๕
แนวทางการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่	๘
- งานวิจัย พัฒนา ส่งเสริม ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินเกี่ยวกับการวัดผล	๑๐
และประเมินผลการเรียนรู้ระดับชั้นเรียนและสถานศึกษา	
-งานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้ของเขตพื้นที่	๑๓
การศึกษา	
- ส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้	๑๓
ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง	๑๔
หรือที่ได้รับมอบหมาย	
- งานวิจัย พัฒนา ส่งเสริม ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินเกี่ยวกับการวัดผล	๑๘
และประเมินผลการศึกษาระดับชาติ	๑๖

กลุ่มงานนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑

๑. กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตร
การศึกษาขั้นพื้นฐานและ
กระบวนการเรียนรู้

- ๑.๑ งานส่งเสริมพัฒนา หลักสูตร
การศึกษาปฐมวัย การศึกษาพิเศษ
ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความสามารถ
พิเศษ
- ๑.๒ งานส่งเสริมพัฒนา หลักสูตร
การศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ๑.๓ งานศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์
วิจัย การพัฒนา หลักสูตรและ
กระบวนการ

๒. กลุ่มงานวัดและประเมิน
การศึกษา

- ๒.๑ งานส่งเสริมการวัดและ
ประเมินผลการศึกษา
- ๒.๒ งานส่งเสริมและพัฒนา
เครื่องมือวัดและประเมินผล
การศึกษา
- ๒.๓ งานติดตาม ตรวจสอบและ
ประเมินผลการวัดและ ประเมินผล
การศึกษา
- ๒.๔ งานทดสอบทางการศึกษา

๓. กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนา
สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทาง
การศึกษา

- ๓.๑ งานส่งเสริม พัฒนาสื่อ
นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทาง
การศึกษา
- ๓.๒ งานศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์
วิจัย การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ
เทคโนโลยี ทางการศึกษา

๔. กลุ่มงานนิเทศ ติดตามและ
ประเมินผลระบบบริหารและ การ
จัดการศึกษา

- ๔.๑ งานส่งเสริมและพัฒนา ระบบ
การนิเทศและการจัด กระบวนการ
เรียนรู้
- ๔.๒ งานส่งเสริมสนับสนุน
เครือข่ายการนิเทศของเขตพื้นที่
การศึกษา สถานศึกษา หน่วยงานที่
เกี่ยวข้องและชุมชน
- ๔.๓ งานนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ
และประเมินผลการ บริหารและ
การจัดการศึกษา
- ๔.๔ งานศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์
วิจัยการพัฒนาระบบ บริหารและ
การจัดการศึกษา

๕. กลุ่มงานส่งเสริมพัฒนา ระบบ
การประกันคุณภาพ ภายใน
สถานศึกษา

- ๕.๑ งานส่งเสริมพัฒนาระบบ การ
ประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา
- ๕.๒ งานตรวจสอบคุณภาพ ภายใน
สถานศึกษา
- ๕.๓ งานส่งเสริมและ ประสานงาน
การประกัน คุณภาพภายในและ
ภายนอก สถานศึกษา
- ๕.๔ งานศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์
วิจัยมาตรฐานและ การประกัน
คุณภาพการศึกษา

๖. กลุ่มงานเลขานุการ
คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ
ประเมินผลและ นิเทศการศึกษา

- ๖.๑ งานพัฒนาระบบข้อมูลและ
สารสนเทศ
- ๖.๒ งานวางแผนติดตาม
ตรวจสอบ ประเมินผลและ นิเทศ
การศึกษา
- ๖.๓ งานรายงานผลการติดตาม
ตรวจสอบ ประเมินผลและ นิเทศ
การศึกษา

การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่รายบุคคล

งานวัดและประเมินผลการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดาก เขต ๑
ชื่อ นางรัตติยา วงศ์หิรัญตระกูล ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ เลขที่ตำแหน่ง ๘๘ ปฏิบัติหน้าที่ แทน
ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา กรณีลาหรือไปราชการ (ลำดับที่ ๒) มี
หน้าที่และความรับผิดชอบดังนี้

๑. นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
๒. ศึกษาวิเคราะห์ วิจัยและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม การนิเทศทางการศึกษา
๓. ศึกษาวิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรการสอนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน
๔. วิจัย พัฒนา ส่งเสริม ติดตาม ตรวจสอบและประเมินเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล
การศึกษา
๕. วิจัย พัฒนา ส่งเสริมมาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษารวมทั้งการ
ประเมิน ติดตามและตรวจสอบการศึกษา
๖. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษา
ระดับประถม ศึกษา และหลักสูตรการศึกษาพิเศษ
๗. ปฏิบัติหน้าที่รองหัวหน้ากลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษา
๘. การปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากลุ่มงาน : หัวหน้ากลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษา
๙. รับผิดชอบภาระกิจงานตามโครงสร้างกลุ่มงานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัด
การศึกษา
  - รองหัวหน้ากลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษา
  - งานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา – งานประกัน
คุณภาพการศึกษา
  - งานวัดและประเมินผลการศึกษา
๑๐. รับผิดชอบภาระกิจงานตามกลุ่มสาระการเรียนรู้
  - กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมปฏิบัติหน้าที่ส่งเสริมพัฒนา
หลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
  - (๑) ส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ
วัฒนธรรม
  - (๒) ส่งเสริมและพัฒนาการจัดการจัดการกระบวนการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนา และวัฒนธรรม
  - (๓) ส่งเสริมการประกวดแข่งขันทักษะวิชาการกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและ
วัฒนธรรม
  - (๔) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมคุณธรรม จริยธรรม ค่ายโครงการคุณธรรม ค่าย
พุทธบุตร ของทุกโรงเรียน

๑๑. ปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบโครงการกิจกรรม และการนิเทศโดยใช้โรงเรียนและโครงการเป็นฐาน

(๑) โครงการโรงเรียนวิถีพุทธ

(๒) โครงการประเมินคุณธรรมความโปร่งใสโรงเรียนสุจริต (ITA) และโรงเรียนสพฐ.ใส

สะอาด

(๓) โครงการพัฒนาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา

(๔) โครงการธรรมศึกษา

(๕) โครงการโรงเรียนคุณธรรม

๑๒. รับผิดชอบภารกิจงานการนิเทศและพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนในเครือข่ายการศึกษา
กลุ่มโรงเรียนวังเจ้า

๑๓. รับผิดชอบภารกิจงานนโยบายสพฐ. สพป. และงานจากหน่วยงานภายนอก การดำเนินงาน
ตามบทบาทหน้าที่รายบุคคล

- การประเมินนักเรียนนานาชาติ (PISA)

- การบันทึกข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล (School MIS)

- ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

๑.๑ งานส่งเสริมการวัดและประเมินผลการศึกษา ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

๑. ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเอง โดยศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับวิธีการวัดผล และประเมินผล
การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

๒. ส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหาร ครูให้ใช้วิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผลใน
สถานศึกษาทั้ง การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

๓. ศึกษา วิเคราะห์ รูปแบบ วิธีการในการพัฒนาแนวทางการวัดผลและประเมินผล ใน
สถานศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

๔. จัดทำ คู่มือการวัดผล เทียบโอนผลการศึกษสำหรับการศึกษาในระบบ การศึกษานอก
ระบบ และ การศึกษาตามอัธยาศัย

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

๑. ครูและผู้เกี่ยวข้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียน ทั้งการ
วัดผลการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

๒. การวัดผลและประเมินผลสอดคล้องตามแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และตามสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน

๓. ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องใช้วิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล และนำผลการวัดและ
ประเมินผลไป พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

๑.๒ งานส่งเสริมและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการศึกษา ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

๑. รวบรวมเครื่องมือการวัดและประเมินผลการศึกษา

๒. ศึกษา วิเคราะห์ เครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่มีผู้จัดทำ แล้ว คัดเลือกให้เหมาะสมกับเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา

๓. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการการจัดทำและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ครอบคลุมด้านต่อไปนี้

๓.๑ เครื่องมือวัดและประเมินผลตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ๘ กลุ่มสาระ

๓.๒ เครื่องมือวัดผลและประเมินผลตามประเภทของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓.๓ เครื่องมือวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง

๓.๔ เครื่องมือวัดผลและประเมินผลคุณลักษณะที่พึงประสงค์

๓.๕ เครื่องมือวัดผลและประเมินผลความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์ และการเขียนสื่อความ

๔. บริการเครื่องมือวัดและประเมินผลทางการศึกษาแก่สถานศึกษา ผลสำเร็จที่คาดหวัง มีคลังเครื่องมือวัดและประเมินผลระดับเขตพื้นที่การศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๑.๓ งานติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล การวัดและประเมินผลการศึกษา ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

๑. ศึกษา วิเคราะห์ แนวทาง ในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการศึกษา

๒. ดำเนินการ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการศึกษา

๓. จัดทำ รายงาน การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการศึกษา

๔. เผยแพร่ผล การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการศึกษา ผลสำเร็จที่คาดหวัง สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลการศึกษาที่ถูกต้อง และมีคุณภาพ กฎหมาย ระเบียบ และเอกสาร ที่เกี่ยวข้อง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๑.๔ งานทดสอบทางการศึกษา ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

๑. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เกี่ยวกับระบบ วิธีการ เครื่องมือวัดและประเมินผลการศึกษา

๒. วางแผนการทดสอบทางการศึกษา ให้ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ทั้ง ๘ กลุ่มสาระของหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน

๓. กำหนดแนวทางในการทดสอบทางการศึกษาให้สอดคล้องตามที่กระทรวงศึกษาธิการและสถาบันทดสอบ ทางการศึกษาแห่งชาติกำหนด

๔. ประสานความร่วมมือกับสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ

๕. ดำเนินการทดสอบทางการศึกษาและให้บริการสอบวัดความรู้ ความสามารถให้กับนักเรียน

๖. พัฒนาค้นข้อสอบมาตรฐานการศึกษา

๗. จัดสร้างโปรแกรมเก็บข้อมูลคุณภาพของผู้เรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
ผลสำเร็จที่คาดหวัง มีคลังข้อสอบมาตรฐานการศึกษาในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาและมี
 ข้อมูลคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๒. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ๒. ภาระงานที่ได้รับมอบหมาย
 ตามคำสั่ง

แนวทางการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่

งานวิจัย พัฒนา ส่งเสริม ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล
 การเรียนรู้ระดับชั้นเรียนและสถานศึกษา

๑. ชื่องาน (กระบวนงาน) งานวิจัย พัฒนา ส่งเสริม ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินเกี่ยวกับการ
 การวัดผลและประเมินผล การเรียนรู้ระดับชั้นเรียนและสถานศึกษา

๒. วัตถุประสงค์ เพื่อให้การปฏิบัติงานของกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัด
 การศึกษามีประสิทธิภาพ สามารถดำเนินการเป็นไปตามเป้าหมาย บรรลุผลตามภารกิจขององค์กร
 สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้จัดทำคู่มือขั้นตอนการปฏิบัติงานขึ้น โดยมี
 วัตถุประสงค์ดังนี้

๒.๑ เพื่อพัฒนาระบบการปฏิบัติงาน กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัด
 การศึกษาให้มี ประสิทธิภาพและสามารถดำเนินการบรรลุผลตามเป้าหมาย

๒.๒ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย พัฒนา ส่งเสริม ติดตาม
 ตรวจสอบ และประเมิน เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ระดับชั้นเรียนและสถานศึกษา

๓. **ขอบเขตของงาน** เป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติงานและดำเนินการวิจัย พัฒนา ส่งเสริม
 ติดตาม ตรวจสอบ และ ประเมินเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินระดับชั้นเรียนและสถานศึกษา

๔. **คำจำกัดความ การวัดและประเมินผล (Assessment)** หมายถึง กระบวนการเก็บ
 รวบรวมข้อมูล ร่องรอย หลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการ
 เรียนของผู้เรียนอย่างเป็น ระบบเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา และเรียนรู้
 อย่างเต็มศักยภาพ การวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้สามารถจัดให้มีขึ้นทั้งระดับชั้นเรียน ระดับ
 สถานศึกษา การประเมินระดับชั้นเรียน (Classroom Assessment) หมายถึง การวัดผลและ
 ประเมินผลที่อยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนดำเนินการเพื่อพัฒนาผู้เรียนและตัดสินผลการ
 เรียนในรายวิชา/กิจกรรม ที่ตนสอน ในการประเมินเพื่อการพัฒนา ผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ตาม
 ตัวชี้วัดที่กำหนดเป็นเป้าหมายใน แต่ละหน่วยการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อดูว่าบรรลุตัวชี้วัดหรือมี
 แนวโน้มว่าจะบรรลุตัวชี้วัดเพียงใด แล้ว แก้ไขข้อบกพร่องเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง เน้นการประเมิน
 ตามสภาพจริง โดยใช้วิธีการที่หลากหลายและ มีการประเมินอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลใน
 การปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป การประเมินระดับสถานศึกษา (School Assessment) หมายถึง
 การตรวจสอบผลการเรียนรู้ของ ผู้เรียนเป็นรายปี/รายภาค ผลการประเมินการอ่าน คณิตวิเคราะห์ และ

เขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์และ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การอนุมัติผลการเรียน การตัดสินการเลื่อนชั้นเรียน และเป็นการประเมินเพื่อให้ได้ ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาว่าส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเป้าหมายหรือไม่ ผู้เรียนมีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาในด้านใด รวมทั้งสามารถนำผลการเรียนของผู้เรียนในสถานศึกษา แนวทางการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ เปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับชาติและระดับเขตพื้นที่การศึกษา ผลการประเมินระดับสถานศึกษาจะเป็นข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการปรับปรุงนโยบาย หลักสูตร โครงการ หรือวิธีการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา และการรายงานผลการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และชุมชน การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) หมายถึง การวัดผลและประเมินผลการ เรียนรู้จากการที่นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติงาน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการนำความรู้และทักษะที่เรียนไปใช้ในสภาพ และสถานการณ์จริง หรือเชื่อมโยงใกล้เคียงกับสถานการณ์จริงมากที่สุด การประเมินตามสภาพจริงมักมีการกำหนดชิ้นงานหรือภาระงานให้ผู้เรียนปฏิบัติ และมีการใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผลที่มีเกณฑ์ พร้อมคำอธิบายคุณภาพงานตามเกณฑ์ไว้อย่างชัดเจน

๕. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน วิจัย พัฒนา ส่งเสริม ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลระดับชั้น เรียนและสถานศึกษา

๑) ศึกษาหลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของสถานศึกษารวมทั้ง แนวทางการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๒) เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจทักษะให้กับผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรในสถานศึกษา เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตร และการเทียบโอนผลการเรียน

๓) ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจใน แนวปฏิบัติ วิธีการวัดผลและประเมินผล ตลอดจนความเข้าใจในเทคนิค วิธีการวัดผลและประเมินรูปแบบ ต่าง ๆ โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง

๔) ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาสร้างเครื่องมือที่เป็นมาตรฐาน ในการวัดและประเมินผลการ เรียนรู้ และจัดเก็บเอกสารหลักฐานการศึกษาอย่างเป็นระบบส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานด้านการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๕) นิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ สร้างความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ แก่บุคลากรทั้งระดับสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา เกี่ยวกับการวัดประเมินผลการศึกษา การจัดทำเอกสารหลักฐานระดับชั้นเรียนและ สถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นเรียนและสถานศึกษาตามหลักสูตร ระดับสถานศึกษาและนำผลการประเมินคุณภาพไปใช้ในการพัฒนา

๖) นิเทศ ติดตาม และให้คำปรึกษาให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรในสถานศึกษา ดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา

๗) สรุปรายงานผลการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ระดับชั้นเรียน และ สถานศึกษาเพื่อนำผลมาใช้ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการศึกษา และเผยแพร่ผลการ ประเมินคุณภาพ

๖. เครื่องมือ

- ๑) แบบสำรวจข้อมูล
- ๒) ข้อมูลสารสนเทศ เครื่องมือทดสอบ เอกสารหลักฐานการศึกษา
- ๓) แบบรายงานผล

๗. เอกสาร/ หลักฐานอ้างอิง

- ๑) คู่มือการดำเนินงานการวัดผล และประเมินผลการศึกษา
- ๒) คู่มือการวัดผล และเทียบโอนผลการศึกษาในทุกระดับ
- ๓) แบบพิมพ์ เอกสาร หลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

งานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้ของเขตพื้นที่การศึกษา

๑. **ชื่องาน (กระบวนการ)** งานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้ของเขตพื้นที่การศึกษา

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาระบบการปฏิบัติงานของกลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ กระบวนการเรียนรู้กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และสามารถ ดำเนินการบรรลุผลตามเป้าหมาย
๒. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการประสาน ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐาน และพัฒนาหลักสูตรการศึกษาพิเศษ
ขอบเขตของงาน เป็นแนวทางสำหรับกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา ใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรการศึกษาพิเศษ

๔. **คำจำกัดความ การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development)** หมายถึง การดำเนินงานเพื่อให้ได้มาซึ่ง องค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร โดยเป็นการจัดทำหรือ ปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น หรือสร้าง หลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นรากฐานอยู่เลย การพัฒนาหลักสูตรมีความครอบคลุมไปถึงการ จัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร และเอกสารต่าง ๆ สำหรับ ผู้เรียน การสอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอน (Teaching Instruction) หมายถึง การดำเนินการของครูผู้สอน ซึ่งครอบคลุมถึงการวางแผนการเรียนการสอน การออกแบบการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอน/จัดการเรียนรู้การใช้วิธีสอน เทคนิคการสอน รูปแบบการเรียนการสอน ระบบการ สอน สื่อการสอนการประเมินผลการเรียนการสอน รวมทั้งการใช้ทฤษฎีและหลักการเรียนรู้ และการสอน ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์และบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน (Learning Process) หมายถึง กระบวนการที่ผู้เรียนใช้ในการ แสวงหา ความรู้สร้างองค์ความรู้และพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถ และมีศักยภาพตามที่มุ่งหวังใน หลักสูตร การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้(Action Research) หมายถึง การบูรณาการกระบวนการวิจัย

ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน และเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ เริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์ปัญหา วางแผน ในการแก้ปัญหา หรือพัฒนา การดำเนินการแก้ปัญหาหรือพัฒนา การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการดำเนินการ การสรุปผลการแก้ปัญหาและรายงานผล และนำผลการวิจัยในประยุกต์ใช้ หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน (Basic Education Curriculum) หมายถึง หลักสูตรที่ใช้ในการ จัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีความสมบูรณ์ทั้ง ด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา อีกทั้งมีความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต และมีคุณภาพได้มาตรฐานสากล เพื่อการแข่งขันในยุคปัจจุบัน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย ส่วนที่เป็นแกนกลางซึ่งกำหนดโดยหน่วยงานส่วนกลาง และส่วนที่มีสาระสอดคล้องกับสภาพชุมชนและท้องถิ่น ซึ่ง สำนักรงานเขตพื้นที่การศึกษากำหนดกรอบหลักสูตร ร่วมกับสถานศึกษา และ ท้องถิ่น นอกจากนี้ ยังมีส่วนที่ เป็นเนื้อหาสาระที่สถานศึกษาแต่ละแห่งสามารถกำหนดเพิ่มเติมขึ้นเองได้เพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับ ความสนใจ ความต้องการและความถนัดของผู้เรียน การศึกษาพิเศษ (Special Education) หมายถึง การจัดการศึกษาให้สำหรับบุคคลที่มีความ ต้องการเป็นพิเศษ ได้แก่ เด็กปัญญาเลิศ เด็กที่มีความบกพร่องหรือมีปัญหาด้านการเรียนรู้และ จัด การศึกษาตามนโยบายของหน่วยงาน ส่วนกลาง ทั้งในด้านกระบวนการสอน วิธีการสอน เนื้อหาวิชา (หลักสูตร) เครื่องมือและอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนที่สนองต่อต่อความสามารถ และความ ต้องการของผู้เรียนอย่างเหมาะสม และมีคุณภาพ

๕. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๕.๑ งานส่งเสริมพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย การศึกษาพิเศษ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มี ความสามารถพิเศษ ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

๑) ศึกษานโยบายของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐานรวมทั้งวิเคราะห์แนวโน้มและทิศทางในการจัดการศึกษาปฐมวัย การศึกษาพิเศษ ผู้ด้อยโอกาส และ ผู้มีความสามารถพิเศษ

๒) ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย การศึกษาพิเศษ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความสามารถพิเศษ ทั้ง ในและต่างประเทศ

๓) ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษามีความพร้อมในการจัดการศึกษาปฐมวัย การศึกษาพิเศษ ผู้ด้อยโอกาสและผู้มีความสามารถพิเศษ ในรูปแบบที่เหมาะสมกับศักยภาพของสถานศึกษา ดังนี้

๓.๑ พัฒนาครูผู้บริหาร ให้มีความรู้ความเข้าใจ สามารถจัดการศึกษาปฐมวัย การศึกษา พิเศษ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความสามารถพิเศษ และดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนา หลักสูตรได้

๓.๒ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาและหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย การศึกษาพิเศษ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความสามารถพิเศษ

๔) นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย การศึกษาพิเศษ ผู้ด้อยโอกาสและผู้มีความสามารถพิเศษ และให้ความช่วยเหลือสถานศึกษาในด้าน การพัฒนา หลักสูตร อย่างต่อเนื่อง

๕) ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ที่จัดการศึกษาปฐมวัย การศึกษาพิเศษ ผู้ด้อยโอกาส และมีความสามารถพิเศษ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

๕.๑ งานส่งเสริมพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

๑. ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุงพุทธศักราช ๒๕๖๐) และ มาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง ๘ กลุ่มสาระ รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๒. ศึกษา รวบรวมข้อมูลและจัดทำระบบสารสนเทศ รวมทั้งส่งเสริมให้สถานศึกษา ดำเนินการดังนี้

๒.๑ ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตร

๒.๒ รวบรวมข้อมูลแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการ หลักสูตร

๓. พัฒนาครูผู้บริหารสถานศึกษา ให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา

๔. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วม ของผู้มีส่วน ได้ส่วนเสียทุกฝ่าย

๕. ส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาตามอัธยาศัย เช่น Home School การศึกษา ที่จัดใน สถานประกอบการ ฯลฯ เป็นต้น

๖. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูป กระบวนการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

๗. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษา พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยใช้ข้อมูลจาก การวิจัยใน ชั้นเรียนและการนิเทศภายใน

๘. ดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตามการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สถานศึกษาและ นำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนพัฒนา

๕.๒ งานศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์วิจัยการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

๑. ศึกษาสภาพปัญหา งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้

๒. ดำเนินการวิจัยการบริหารหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้

๓. สนับสนุนการศึกษา วิเคราะห์วิจัย การพัฒนาหลักสูตร และการจัดกระบวนการ เรียนรู้ของครู ผู้บริหารตลอดจนผู้เกี่ยวข้อง

๔. เผยแพร่ผลงานการศึกษา วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้

๕. นำผลการวิจัยไปกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนางานบริหารหลักสูตร และกระบวนการ เรียนรู้

๕.๓ งานส่งเสริมพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

๑. ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุงพุทธศักราช ๒๕๖๐) และ มาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง ๘ กลุ่มสาระ รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๒. ศึกษา รวบรวมข้อมูลและจัดทำระบบสารสนเทศ รวมทั้งส่งเสริมให้สถานศึกษาดำเนินการดังนี้

๒.๑ ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตร

๒.๒ รวบรวมข้อมูลแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการ หลักสูตร

๓. พัฒนาคู่มือผู้บริหารสถานศึกษา ให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

๔. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วน ได้ส่วนเสียทุกฝ่าย

๕. ส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาตามอัธยาศัย เช่น Home School การศึกษาที่จัดใน สถานประกอบการ ฯลฯ เป็นต้น

๖. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปกระบวนการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

๗. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษา พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยใช้ข้อมูลจากการวิจัยใน ชั้นเรียนและการนิเทศภายใน

๘. ดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตามการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาและ นำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนพัฒนา

๕.๔ งานศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์วิจัยการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

๑. ศึกษาสภาพปัญหา งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้

๒. ดำเนินการวิจัยการบริหารหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้

๓. สนับสนุนการศึกษา วิเคราะห์วิจัย การพัฒนาหลักสูตร และการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพของผู้เกี่ยวข้อง

๔. เผยแพร่ผลงานการศึกษา วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

๕. นำผลการวิจัยไปกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนางานบริหารหลักสูตร และกระบวนการเรียน

ส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้

๑. ชื่องาน (กระบวนการงาน) งานส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศและการจัด
กระบวนการเรียนรู้ของ สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๒.๒ เพื่อให้มีข้อมูลสารสนเทศ ผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในการวางแผน
พัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๓. ขอบเขตของงาน เป็นแนวทางสำหรับกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
ใช้ในการส่งเสริมและ พัฒนาระบบการนิเทศการศึกษาและจัดกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษาใน
สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา

๔. คำจำกัดความ การส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้
หมายถึง การจัดกิจกรรม รูปแบบ แนวทาง เทคนิค วิธีการในการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ
รูปแบบแนวทางในการดำเนินงาน การสร้าง จัดหาเครื่องมือ นวัตกรรม เพื่อพัฒนาทักษะให้แก่
ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในการพัฒนาการ บริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษา การจัดการเรียนการ
สอน และกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนที่เป็น การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภายใน
สถานศึกษา รวมถึงการจัดกิจกรรม เพื่อการพัฒนาศักยภาพ บุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
และสถานศึกษา ระบบการนิเทศ หมายถึง นวัตกรรม รูปแบบ วิธีการให้คำแนะนำ ชี้แนะ ส่งเสริม
อบรมพัฒนา สร้างเสริมองค์ความรู้ให้แก่ผู้รับการนิเทศ ทั้งด้านการบริหารจัดการศึกษา การนิเทศการ
เรียนการสอนและ การพัฒนากิจกรรมโครงการต่าง ๆ การจัดการเรียนการสอน หมายถึง ขั้นตอน
กระบวนการ วิธีสอน กิจกรรมที่ครูผู้สอนจัดให้ผู้เรียน ได้ฝึกปฏิบัติ เพื่อพัฒนาผู้เรียน สร้างความรู้
ความเข้าใจให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีความรู้ ทักษะสามารถ นำไปปฏิบัติหรือใช้ประโยชน์ได้

๕. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๑) วิเคราะห์ภาระงาน จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับการพัฒนาระบบการ
นิเทศและการจัด กระบวนการเรียนรู้

๒) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการรับการนิเทศและการจัดการกระบวนการ
เรียนรู้ของ สถานศึกษา

๓) จัดทำแผนส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้

๔) กำหนดวิธีการ แนวทางการนิเทศ สร้าง แสวงหาเครื่องมือ นวัตกรรม รูปแบบต่าง
ๆ เพื่อ ดำเนินการนิเทศการศึกษา พัฒนาระบบการนิเทศ และการจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดการ
เรียนการสอน ของสถานศึกษา

๕) ติดตามและประเมินผลการนิเทศ เพื่อนำผลการประเมินไปกำหนดแนวทางการ
พัฒนาระบบ การนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนในคราวต่อไป

๖) สรุป รายงาน เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ต่อหน่วยงานต้นสังกัด สถานศึกษาและ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

๑. ชื่องาน (กระบวนงาน) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่
เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

๒. วัตถุประสงค์

๑) เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๒) เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมายนอกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๓. ขอบเขตของงาน เป็นคู่มือที่ใช้สำหรับการปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย ใน ๒ ด้าน คือ

๑) การปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๒) เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมายนอกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๔. คำจำกัดความ ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น หมายถึง การทำงานร่วมกับ หน่วยงานอื่นหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นทั้งภายในและภายนอกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานภายใน หมายถึง ส่วนราชการต่าง ๆ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานภายนอก หมายถึง หน่วยงานอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากส่วนราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๕. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๑) การปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงาน ของส่วนราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๑.๑ ศึกษา วิเคราะห์ภารกิจ และบทบาทอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อหาแนวทางปฏิบัติงานร่วมกัน

๑.๒ เสนอแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อให้ผู้มีอำนาจพิจารณาตัดสินใจ

๑.๓ ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนหน่วยงานอื่นภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามที่ได้รับมอบหมาย

๑.๔ ติดตามประเมินผล สรุปและรายงานผลการปฏิบัติของหน่วยงานภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งเผยแพร่ผลงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒) การปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงาน ของส่วนราชการนอกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๒.๑ ศึกษา วิเคราะห์ภารกิจ และบทบาทอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานนอกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อหาแนวทางปฏิบัติงานร่วมกัน

๒.๒ เสนอแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อให้ผู้มีอำนาจพิจารณาตัดสินใจ

๒.๓ ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนหน่วยงานอื่นภายนอก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามที่ได้รับมอบหมาย

๒.๔ ติดตามประเมินผล สรุปและรายงานผลการปฏิบัติของหน่วยงานภายนอกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งเผยแพร่ผลงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๖. แบบฟอร์มที่ใช้

๑) หนังสือขออนุมัติการสนับสนุนหรือทำงานร่วมกับบุคคล หน่วยงานภายในและภายนอก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๒) คำสั่งการสนับสนุนหรือทำงานร่วมกับบุคคล หน่วยงานภายในและภายนอก สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา

๓) การสรุปผลการสนับสนุนหรือทำงานร่วมกับบุคคล หน่วยงานภายในและภายนอก สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา

๔) แบบรายงานสรุปผลการปฏิบัติงาน

๗. เอกสาร/ หลักฐานอ้างอิง

๑) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๔๕

๒) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๓) พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖

งานวิจัย พัฒนา ส่งเสริม ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินเกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผลการศึกษาในระดับชาติ

๑. ชื่องาน (กระบวนงาน) งานวิจัย พัฒนา ส่งเสริม ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล การศึกษาระดับชาติ

๒. วัตถุประสงค์ เพื่อให้การปฏิบัติงานของกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ สามารถดำเนินการเป็นไปตามเป้าหมาย บรรลุผลตามภารกิจขององค์กร สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้จัดทำคู่มือขั้นตอนการปฏิบัติงานขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

๑) เพื่อพัฒนาระบบการปฏิบัติงานของ กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาให้มี ประสิทธิภาพและสามารถดำเนินการบรรลุผลตามเป้าหมาย

๒) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย พัฒนา ส่งเสริม ติดตาม ตรวจสอบ และประเมิน เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการศึกษา

๓. ขอบเขตของงาน เป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติงานและดำเนินการวิจัย พัฒนา ส่งเสริม ติดตาม ตรวจสอบ และ ประเมินเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการศึกษาในระดับชาติ

๔. คำจำกัดความ การวัดและประเมินผล (Assessment) หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวม ข้อมูล ร่องรอย หลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียนอย่างเป็น ระบบเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา และเรียนรู้อย่างเต็ม ศักยภาพ การประเมินระดับชาติ(National Tests) หมายถึง การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ที่ ดำเนินการโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งสถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนใน ระดับชั้นสำคัญ (Key Stages) ผลจากการประเมินใช้เป็นข้อมูลในการเทียบเคียงคุณภาพการศึกษาใน

ระดับ ต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ตลอดจนเป็นข้อมูลสนับสนุนการ ตัดสินใจในระดับนโยบายของประเทศ

๕. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน วิจัย พัฒนา ส่งเสริม ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินเกี่ยวกับการ วัดผลและประเมินผลการศึกษา ระดับชาติ

๑. ศึกษาหลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติในการวัดผลและประเมินคุณภาพผู้เรียน ระดับชาติ

๒. ประสานความร่วมมือระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชาติเช่น สถาบันทดสอบทางการศึกษา แห่งชาติ (สทศ.)สำนัก ทดสอบทางการศึกษา

๓. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรใน สถานศึกษา เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชาติ

๔. ดำเนินการประเมินคุณภาพของผู้เรียนตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการ สถาบันทดสอบทาง การศึกษาแห่งชาติ หรือสำนักทดสอบทางการศึกษากำหนด

๕. รายงานผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชาติต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง และเผยแพร่ต่อสถานศึกษาเพื่อให้สถานศึกษานำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน

๖. นำผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับชาติมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผน ยกระดับคุณภาพ การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษ

๖. เครื่องมือ

๖.๑ แบบติดตามตรวจสอบ

๖.๒ เครื่องมือวัดและประเมินผล

๖.๓ แบบรายงานผล

๗. เอกสาร/ หลักฐานอ้างอิง

๗.๑ แบบวิเคราะห์แนวทางการตรวจสอบ

๗.๒ คู่มือในการปฏิบัติงานกิจกรรม ติดตาม ตรวจสอบ วัดผลและประเมินผล

๗.๓ เอกสาร รายงานผลการประเมิน ติดตาม ตรวจสอบ

เอกสารอ้างอิง

แนวปฏิบัติในการวัดผลและประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับเขตพื้นที่การศึกษา

- ◆ แนวทางการตรวจสอบคุณภาพ มาตรฐานของเครื่องมือวัดผลและประเมินผล
- ◆ คู่มือในการปฏิบัติงานกิจกรรม ติดตาม ตรวจสอบ วัดผลและประเมินผล
- ◆ เอกสาร รายงานผลการประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา

